

A CO TEDA VLASTNĚ

DĚLÁŠ?

A CO TEDA VLASTNĚ DĚLÁŠ?

Chtěly jsme si odpovědět na otázku, co vlastně jako umělci děláme. Prozkoumat spektrum témat, přístupů a osobních hodnot, která momentálně mezi umělci rezonují nejvíce a podat o tom zprávu.

Základem našeho výzkumu byly osobní návštěvy, rozhovory a fotografování ateliérů a míst, kde umělci reálně pracují. Výstupem je tento zin, který má sloužit jako autentický vhled. Chtěly jsme zjistit, jak si jednotliví umělci vytváří vlastní cesty, jestli existují nějaké společné body a také alespoň trochu zmapovat možnosti, jak je možné prolnout zaměstnání a povolání. Nahlédnout do ateliérů i různých jiných variant pracovních prostorů lidí, kteří podle nás tvoří hodnotné věci, které by si zasloužily více pozornosti. Vést dialog a klást si otázku, jak reálně žijí a fungují umělci v současné společnosti.

V průběhu roku 2019 jsme se potkaly s jedenácti lidmi, kteří jsou aktivní na výtvarné scéně. Považujeme je za věrohodné a přijde nám zajímavé, čemu se věnují. Snažily jsme se zastoupit co nejširší škálu médií: malba, textil, keramika, ilustrace či participativní projekty... I zohlednit různé sociální situace: umělce ukotvené na jednom místě i ty spíše na cestách, zcela na volné noze i se zázemím instituce, umělce pracující v páru či rodiče. Důležité pro nás byly i volby, které jednotliví lidé činí, aby se umění mohli věnovat. Hodně se různily pohledy na to, zda se uměním živit a co to pak obnáší, nebo se naopak uměním z principu neživit, protože to bere svobodu. Také nás zajímalo, co pojem osobní svobody vlastně znamená.

Následující stránky by měly odrážet různé polohy osobního nastavení, přiznávat společné strasti a náročná dilemata, ale snad i inspirovat, propojovat, ukazovat možnosti a být pomocí k nalezení své cesty k přijetí a obhájení sama sebe i k rehabilitaci postavení umělce ve společnosti.

Děkujeme všem zúčastněným, že nás pustili do svých prostorů.

Lenka Kubelová & Aňa Jakš

ADÉLA MARIE JIRKŮ

Když jsem na křižovatce a můžu si vybrat:
tudy vím, jak to dopadne, a tudy nevím,
tak si vyberu tu cestu, kde nevím.

Momentálně je mojí největší odměnou,
že mi za mou práci někdo zaplatí.

Zjistila jsem, že je to má jediná cesta,
proto to dělám.

Jakmile tu houbu neznáš, tak ji nevidíš.

MARIE LADROVÁ

To je Frantova miska.
On nechtěl jíst, tak jsem mu udělala obrázek, aby vždycky když to sní, tam byl obrázek.
Už jí jak blázen.

Houby mě naučil sbírat můj děda.
Sbíral jiné druhy hub než všichni ostatní.
Všichni sbírali ty houby, co viděli,
ale děda se vždycky někam vzdálil
a přišel s plným košem.
I když třeba moc nerostly.
A hlavně mě naučil sbírat kotrč.
Kotrč je úplně nádherná houba, která roste
na mém oblíbeném stromu, na kořenech borovic.
Obsahuje borovicovou silici.

Já myslím, že umělec by se neměl živit uměním.
Protože ti to udělá pouta na rukou. Já to těm lidem
přeju, pokud to chtějí. Ale přijde mi, že oni chtějí
něco jiného, než to potom v realitě je.

Čím méně peněz máš, tím více si můžeš dovolit
věcí. Nejvíc času mají bezdomovci. Všimni si,
co dělají.

Myslím, že jsem dobrý pedagog.
Mám talent zprostředkovat lidem to, co dělám.
Umím vyzářit tu lásku k tomu. Učení podle mě
nesouvisí s tím, co člověk říká, ale s tím, že když
něco miluješ, jsi z něčeho nadšená, úplně máš tu
touhu, úplně to z tebe jede, tak oni se chytí.
A v tom je myslím můj úděl.
Možnost zprostředkovávat.

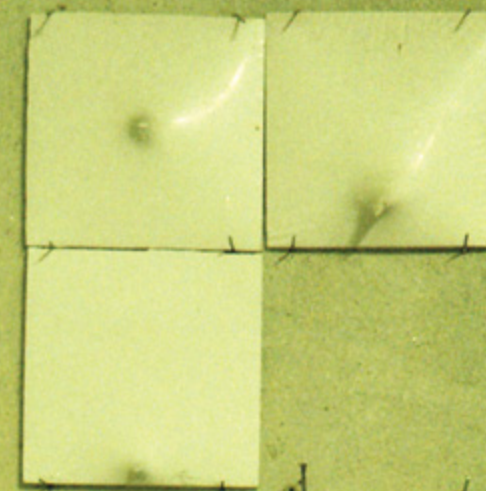
Svobodná se cítím, když dělám něco, kde se cítím
jako dítě, když si hraje. Děláš něco, kde neexistuje čas.

Kde беру pocit bezpečí? Snažím se ho hledat v Bohu.
Věřím tomu, že když se budu snažit a nepřestávat
ve svém usilí, tak se mi to vrátí.
Věřím tomu, že se budu moci proměnit nebo měnit
tak, jak chci. Že se naučím zacházet se svými neduhy.

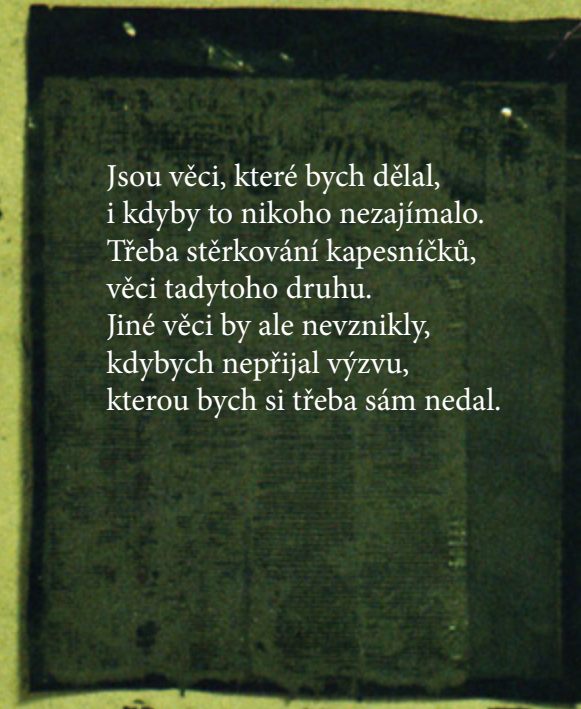

PATRIK PELIKÁN

Prostě uvažovat o stěně ne jako o nějakém pevném bloku,
ale o vrstvě, o spoustě vrstev.

Jsou věci, které bych dělal,
i kdyby to nikoho nezajímalo.
Třeba stěrkování kapesníků,
věci tadytoho druhu.
Jiné věci by ale nevznikly,
kdybych nepřijal výzvu,
kterou bych si třeba sám nedal.

Je pro mě důležité cítit zájem. To, jestli mi tu věc někdo potvrdí nebo vyvrátí, беру už spíš jako takový bonus.

Tu penetraci mám ze stavebnictví. Vytváří takový svůdný film, který způsobí, že se na něj chytnete.

Jsem hodně typ, co reaguje, pracuje s tím, co je.

Jsou věci, kterých si všimnu jednom já, a ne vy.
A vy si jich všimnete proto, že jsem si jich všiml já.
Prostě průvodce.

Dělám takový „slabikář svůdností.“

Snažím se přemýšlet tak, abych byl schopný tu věc udělat já a abych ji byl schopný i demontovat.

A person is working on a ceramic piece on a pottery wheel. The wheel is on a white table. There is a green ceramic piece on the table. A smartphone is on the table. The person is holding a tool and working on the piece.

MARTINA HUDEČKOVÁ & LUBOMÍR ONTKÓC

Výhoda je, že o tom, co dělám, můžu mluvit nepřetržitě. To bylo na začátku hodně podstatné. Oba jsme toho měli hodně na srdci a neustále jsme mluvili o keramice a všichni se divili, jak dlouho nás to může bavit.

Nevýhoda je, mi přijde, že my nikdy nepřestaneme pracovat nebo tvořit, že to nikdy nekončí. Povídat si o něčem jiném než o keramice je někdy skoro složité: „Probereme si, kdy uděláme ty výpaly, jo?“

A shelf with various ceramic objects. There are two green ceramic candelabras, a blue and white ceramic plate, a small white ceramic cup, and a small white ceramic vase. The shelf is made of wood and is mounted on a white wall.

Ve volné tvorbě je ta odezva v mnohem delším časovém horizontu.

Sopečný písek míchám do porcelánu. On se tam roztaví a vytváří povrchovou dekoraci.
A ne jenom na povrchu, je vlastně v celé té hmotě. Krásně se vytaví a dělá tam ty tečky.

Keramik celou dobu pracuje s polotovarem a výsledek mu vytvoří pec,
do které nevidí a kterou nemůže ovlivnit. Celý proces dělá ta pec sama.
Ta závěrečná fáze je mimo dosah keramika, který s tím výrobkem nemá
žádný kontakt.

Největší odměna?
Radost z otevřené pece.
Když to přežije výpal!

EVA MACEKOVÁ

Ateliér mám, ale úplně jsem se tam nezabydlela.
V létě je tam moc teplo, v zimě zima. Lépe se mi pracuje doma.
Nejraději pracuji v noci. Ale kvůli práci v Papyrusu
to moc nejde. Musím ráno vstát a když nespím, je to na nic.

Největší odměna?
Dobrá pocit z toho, že něco vytváříš.
Že to děláš celou bytostí.

Ilustrátorka? Umělec?
Označila bych se spíš za výtvarnici
nebo za kreativce.

Baví mě obálky a předsádky. Ten prvotní kontakt s knihou.
A pak mě baví pracovat svobodně. Teď jsem třeba navrhla, aby ilustrace
byly v bloku a vytvořily takový samostatný příběh. Trochu jako předěl mezi
jednotlivými částmi. Ty obrázky jsem odevzdala tak, aby s nimi mohli
pracovat jako s polotovarem. Dají se kombinovat.

Po škole je to rok od roku lepší. Stále více práce.
Ale žít s tím ještě schopná nejsem.

LINDA RETTEROVÁ

Setkala jsem se s tím, že se lidi diví.
„To si můžeš sama něco jako ušít? To jde?”

Občas něco ušiju a chvíli si to nechám. Nosím spíš věci, co už mám dlouho.
Nosím ty starší, pro mě archivní kousky. Tak vidím i vývoj těch věcí.

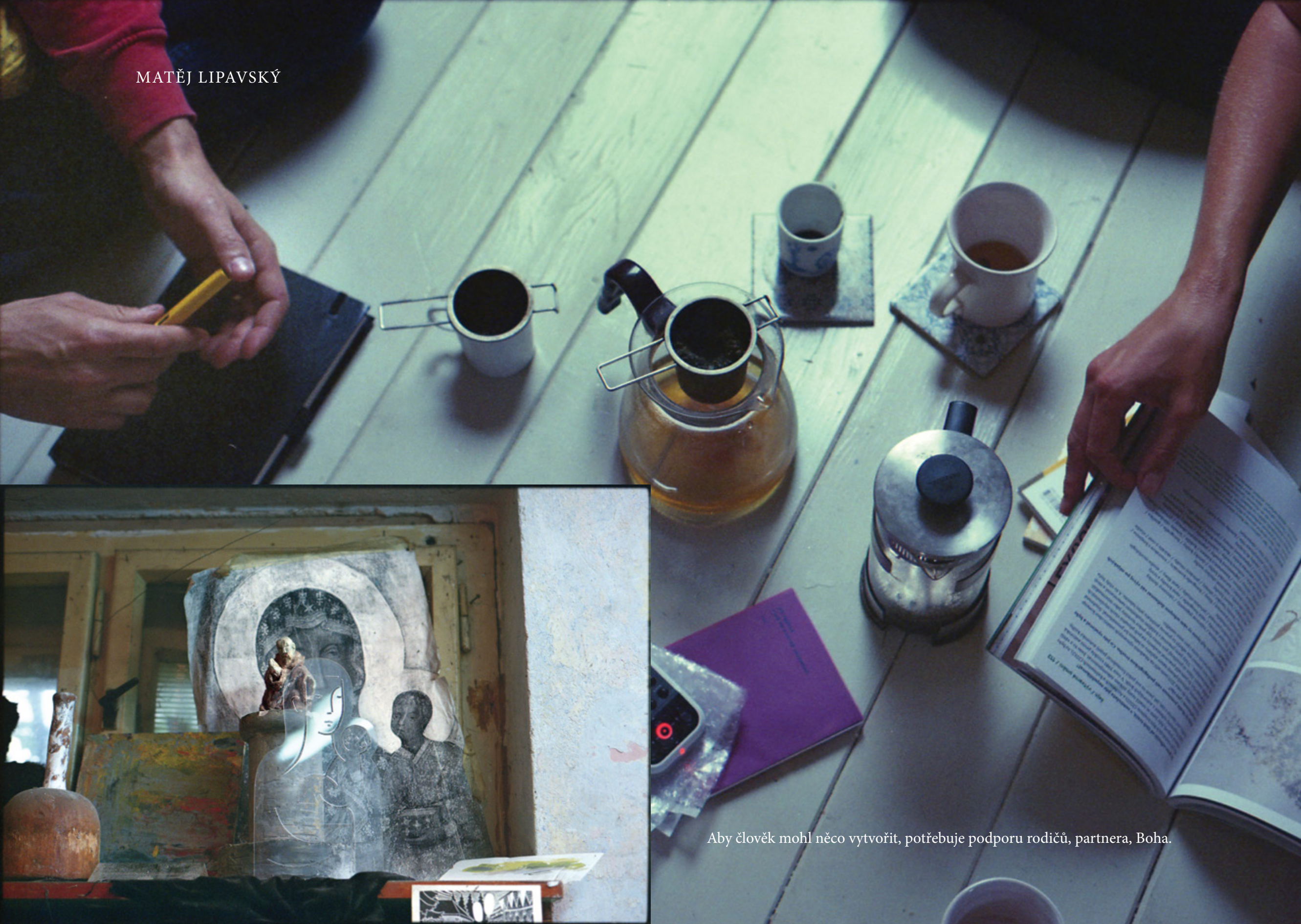
Na Instagramu sleduji, co lidi dělaji, protože jsou prostě daleko.
A když si všimnu, že také sleduji, co dělám, tak mi přijde
docela zajímavé se s nimi o tom bavit. Poznat ty lidi.
Občas mi napíše, že je to zajímavá, jak tohle dělám
a jestli třeba mám tohle tričko?
V Berlíně, kam teď jedu, jsem všem těm lidem napsala, jestli se nechtějí
potkat. S jedním klukem mám už sraz, vezu mu tričko.

Jde o vnitřní rozpoložení. Potřebuju to cítit, aby to dopadlo dobře.
Kdybych dělala věci na zavolání, tak by to nešlo.
Musím mít speciální rozpoložení, ve kterém to jde úplně samo.
Jakmile není, tak to dělat nemůžu. Snažím se nenutit.

Ta síta si vyrábím a pak je osvěcuji
slunečním světlem tady na pavlači.

MATĚJ LIPAVSKÝ

Aby člověk mohl něco vytvořit, potřebuje podporu rodičů, partnera, Boha.

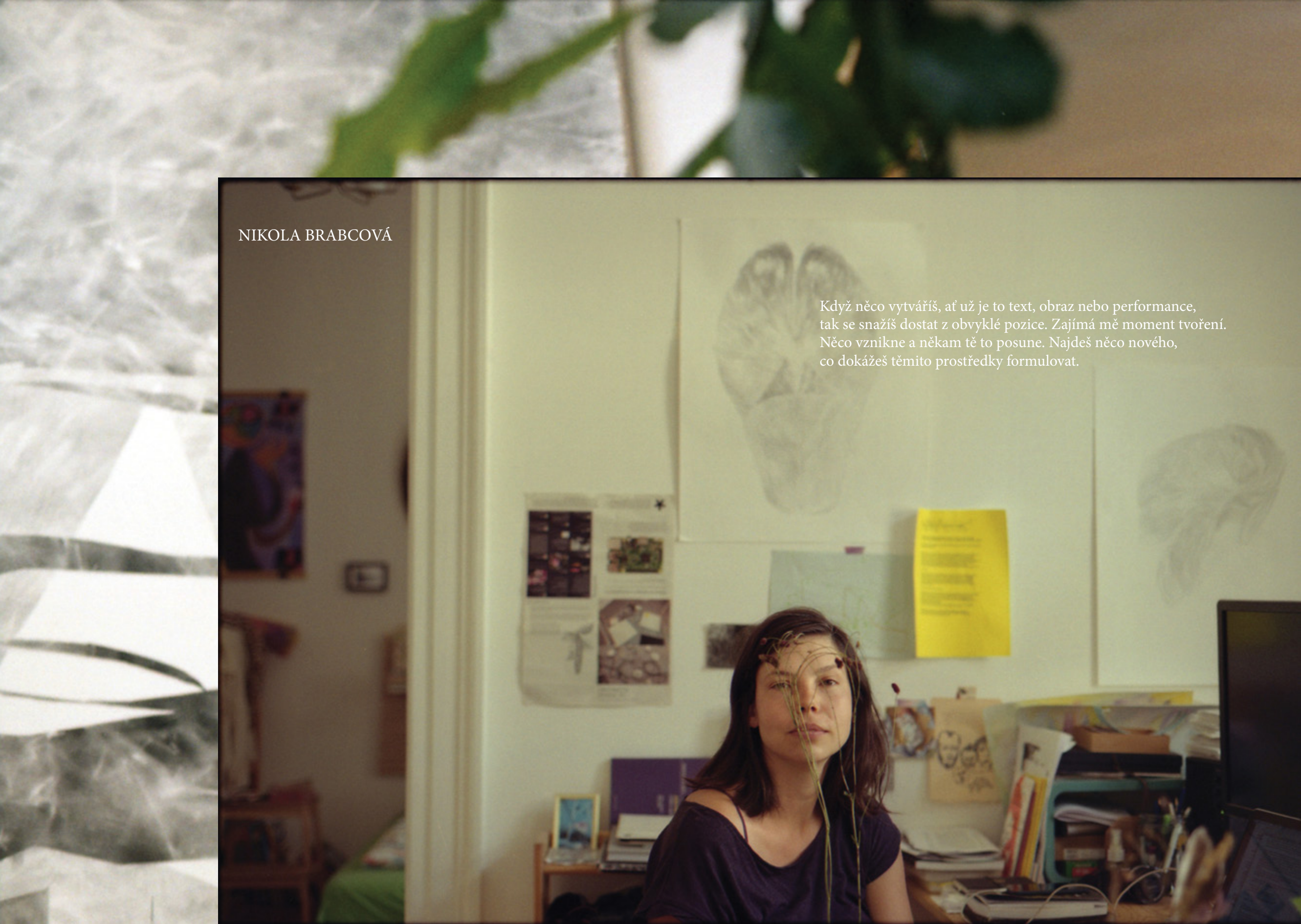
Porozumět si a začít mít rád své limity.
Malba je docela dobrý prostředek, jak se učit mít rád.

Světlo je bytostně propojené s barvou. To zajímavé se odehrává
v pnutí mezi nimi. Nemůžu to rozdělit a zkoumat teď povahu žluté
a teď povahu červené. Stejně tak mám pocit, že je to i s tou svobodou.
Že svoboda je takto sbratřená, takto bytostně propojená se
zodpovědností. Jedno bez druhého nefunguje. Svoboda vnitřní
je pro mě ve věrnosti k sobě. Že se nesnažím převléct
za někoho jiného.

Pro mě je malba způsob navazování vztahů. Vztahů s místem.
Jedno místo jsem maloval třeba šedesátkrát.

NIKOLA BRABCOVÁ

Když něco vytváříš, ať už je to text, obraz nebo performance, tak se snažíš dostat z obvyklé pozice. Zajímá mě moment tvoření. Něco vznikne a někam tě to posune. Najdeš něco nového, co dokážeš těmito prostředky formulovat.

(O provozu projektu Studia Prototyp s Karin Šrubařovou)

Došly jsme k tomu, že nás zajímá, když můžeme na té výstavě více participovat.

Už jsme byly otrávené ze spolupráce typu, že se přivezou obrazy a navěsí se na zeď.

Došly jsme k tomu, že na to nemáme chuť ani dostatečně čistý prostor

a spousta jiných galerií má prostředky udělat to lépe.

Začala nás hlavně zajímat komunikace s lidmi.

Od té doby, co máme děti, jsme začaly víc řešit, na co se budeme zaměřovat.

To nás donutilo přemýšlet o projektech trochu jinak a překlomit je do linky,

kdy společně s umělci něco vytváříme nebo zažíváme.

Před pár lety jsem nějaký čas pracovala v reklamce a byla jsem v šoku,

jak důležité je pro některé lidi ukázat, kolik vydělávají, co mají na sobě

a v jaké byli restauraci. Od studií se pohybují v komunitě lidí,

kterí mi jsou víceméně nějak blízcí. Čím se zabývají a že jsou nezištně fér.

Vůbec jsem si neuvědomovala, že jsou lidé, pro které jsou peníze

jediná hodnota a nic moc navíc neřeší.

VIKTOR VEJVODA

Tohle je edice termálního nakladatelství do Kišiněva, který bude na disketách. Uvažuji o tom, šířit ty diskety i s disketovou jednotkou.

Můj ateliér vzniká kdekoliv.

Svoji práci přece vysvětlují tou prací.

ELIŠKA PERGLEROVÁ

Já většinu času něco někam převážím.

Cítím se být svobodná vlastně pořád. A pořád pracuju na tom, abych to tak měla. V tvorbě by měl být člověk svobodný. Nechci proto ani nic prodávat, dělat nějaké praktické věci. Mám i docela ráda, když se ty věci rozbijou, nebo nefungují, jsou nepříjemný, nebo dočasný.

Když chci někoho přesvědčit, aby něco někde vystavil, a ještě to není hotové, tak mu to nakreslím. Ale jinak dělám čmáranice, kreslím v posteli. Když usínám, nebo se vzbudím. Dělám takové zápisky, fakt čmáranice. Není to snad ani čitelné. Potřebuji si prostě jen něco zachytit.

Hodně vyhazuju za materiál, cestování.
Jinak žiju low cost.

Umění není pro žádný galeristy ani galerie.

Publikovaní umělci:

ADÉLA MARIE JIRKŮ

Pražská ilustrátorka a malířka s valašskými kořeny. Studovala ilustraci na VŠUP, malbu na ESADMM v Marseille, absolvovala na AVU v ateliéru Grafika I. Od roku 2006 pracuje na autorské knize o hluchoněmé tetě Maře, která celý život pásala ovce a ve stáří začala kreslit art brut obrázky.
adelamariejirku.com

MARIE LADROVÁ

Vystudovala SUPŠ v Českém Krumlově, obor kamenosochařství. Na AVU ateliér Intermediální tvorby Milana Knížáka. Specializuje se na techniku akvarelu. Vyrábí si vlastní přírodní barviva, kterými své obrazy maluje. Miluje bytosti-houby. Mluví s nimi a vyrábí z nich čepice, tinktury, odvary, dobroty a taky je maluje. Občas někde vaří. Hraje na těremin, housle, kytaru a zpívá v kapele MR. Je pedagožka a učí malovat akvarel. Má psa Františka Tichého.
marieladrova.com

PATRIK PELIKÁN

Vystudoval AVU, ateliéry Kresba a Grafika II. Vytváří kresebné instalace převážně zednickými prostředky. Kresbou chce udělat místo. Ani ne proto, aby se zaplnilo, ale aby do něj šlo vstoupit. Je členem hudebních aktivit okruhu vydavatelství KLaNGundKRaCH.

MARTINA HUDEČKOVÁ & L'UBOMÍR ONTKÓC

Martina je keramička. Studovala na ústecké UJEP a pražské UNMPRUM, kde se věnovala experimentu s keramickými materiály. Nyní se i nadále věnuje tvorbě, ale ve svém ateliéru, který se jí stal i zaměstnáním. **hudecekmartina.com**

Lubomír, pseudonymem Tavič. Vystudoval Vysokou školu výtvarných umění v Bratislavě, nyní působí v Praze. Pracuje ve svém ateliéru společně s Martinou, kde se věnuje nejen tavení hornin, ale také sádrařské práci na zakázku.
ontkoc.sk

EVA MACEKOVÁ

Absolvovala UMPRUM v Ateliéru ilustrace a grafiky. Maluje obrazy a ilustruje knihy. Pracuje především s airbrushem, akrylem, tužkou a sítotiskem. Pěstuje pokojové květiny a občas šije kalhoty.
liskavnore.blogspot.com

LINDA RETTEROVÁ

Vystudovala VŠUP v Praze, Ateliér filmové a televizní grafiky. V rámci své značky ROE se dlouhodobě zabývá různými tiskovými technikami. Tiskne na papír, ale také na látky a další materiály. Z toho všeho pak vytváří knížky, oblečení a animované filmy.
retterova.com

MATĚJ LIPAVSKÝ

Vystudoval AVU, ateliér Jiřího Sopka a Igora Korpaczewského a ateliér Jindřicha Zeithammla. Ilustruje knihy např. Věra Jirousová: *Tweety* 1956-1963 (Labyrint) nebo Jiří Hájíček: *Muž na pokraji vzplanutí* (Host). Jeho básnickou prvotinu *Nika* vydalo nakladatelství Host. Žije se svou ženou v Zadní Třebani.
naugallery.cz/artist/matej-lipavsky

NIKOLA BRABCOVÁ

Vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze v malířském ateliéru Vladimíra Skrepla. Ve své tvorbě se zabývá vrstvením obrazů a vytvářením instalací, ve kterých vztahy mezi jednotlivými obrazy a objekty jsou důležitější než samostatné artefakty. Jejich motivem jsou většinou tvary vycházející z přírody, které se rozpadají v abstraktní formy a nové situace. Dále se věnuje lektorování výtvarných workshopů pro děti a spolupodílí se na projektu *Artyčok.tv*. Společně s Karin Šrubařovou založily projekt *Studio Prototyp*.
nikolabrabcova.com studio-prototyp.cz

VIKTOR VEJVODA

Vystudoval Akademii výtvarných umění, ateliér Nová média. Je členem kolektivů *Trojan Tactics* a *Dolce Vita~Chlebiček Kolektiv*. V současné době buduje převozný termální nakladatelství, snaží se osvobodit od komerčních softwarových nástrojů a opravuje rozbité věci. Pije u toho kafe. **t.me/thermalhouse**
trojantactics.tumblr.com

ELIŠKA PERGLEROVÁ

Vystudovala ateliér Monumentální tvorby na AVU. Dělá sochy a instalace, občas nějaký happening. Spoluprovozuje *Galerii Jedna hodina*. Zabývá se výrobou experimentálního ovocného vína.
eliskaperglerova.cz

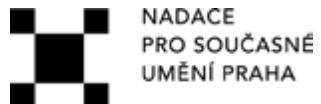
Fotografie: Aňa Jakš

Text: Lenka Kubelová

Poděkování:

Filipu Jakšovi
Kláře Zahradkové

Publikace vznikla za laskavé podpory:

A CO TEDA VLASTNĚ DĚLÁŠ?

Aňa Jakš & Lenka Kubelová

Vytiskl ON tisk
Praha 2019

